

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yhteistyön ja informaatio-ohjauksen valmisteluryhmä

Suosittelun ja muun tarvittavan informaation ylläpito

JHKA:n kokous 11.12.2019

Tiedonhallinnan yhteistyön järjestäminen (7 §)

- VM:n tehtävänä huolehtia, että julkisen hallinnon tiedonhallintaa sekä tietoja viestintäteknisten palvelujen tuottamista koskevan yhteistyön koordinointia varten on järjestetty **valtion virastoissa ja laitoksissa toimivien viranomaisten sekä kuntien viranomaisten yhteistyötavat ja –menettelyt**
- Yhteistyön tarkoituksena on:
 - Edistää tiedonhallintalain tarkoitusten toteuttamista
 - Julkisen hallinnon toimintatapojen ja palvelujen tuotantotapojen kehittämistä tietovarantoja sekä tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntämällä
- Yhteistyössä seurataan julkisen hallinnon tiedonhallinnan ja tieto- ja viestintäteknisten palvelujen kehittymistä, muutoksia ja vaikutuksia

Tiedonhallinnan yhteistyön järjestäminen

- Toimintaa on jatkossa tarkoitus kehittää enemmän toiminnan kehittämistä strategisesti ja ennakkollisesti ohjaavaksi
- Säännöksessä ei sidottaisi sitä, miten yhteistyö järjestetään eikä myöskään sitä, voiko yhteistyöhön osallistua myös muita tahoja kuin säännöksessä nimenomaan mainitut viranomaiset, kuten Kansaneläkelaitos.
- Käytännössä toimintaa voidaan järjestää nykyisellä tavalla neuvottelukunnan tai muiden yhteistyöelimien avulla
 - säännös mahdollistaa vastaavan julkisen hallinnon tietohallinnon ohjaamista neuvoo-antavan neuvottelukunnan, työryhmän tai vastaavan yhteistyöelimen asettamisen
 - Edelleen tarkoituksenmukaista, että valtion viranomaisten ja kuntien viranomaisten sekä muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen, kuten Kelan välinen yhteistyö on järjestetty VM:n yhteyteen
- Säännös mahdollistaa sen, että yhteistyöelimiä on useampia siten kuin asiakokonaisuuksien kannalta kulloinkin on tarpeellista

Tiedonhallintalautakunta aloittaa 1.1.2020

- Tiedonhallintalain nojalla valtiovarainministeriön yhteyteen perustettava itsenäinen viranomainen
- Tehtävänä arvioida valtion virastojen ja laitosten sekä kuntien ja kuntayhtymien TihL säännösten toteuttamista ja noudattamista:
- Tehtävänä myös **edistää** tiedonhallintalaissa säädettyjen **tiedonhallinnan ja tietoturvallisuuden menettelytapoja** ja tiedonhallintalain **vaatimusten toteuttamista**
- Osana tiedonhallintalautakunnan perustamistoimia valmistellaan työryhmätyöskentelyssä tiedonhallintalaissa säädettyjen **tiedonhallinnan ja tietoturvallisuuden** menettelytapojen ja vaatimusten toteuttamista edistäviä **suosituksia**

Yhteistyön rakenne: tasojen rooli valmistelussa

Asiakastarpeet /
toiminnan tavoitteet

Governance

Governance (hyviä suomenkielisiä vaihtoehtoja otetaan vastaan)

- tavoitteiden tarkentaminen ja asettaminen
- toiminnan seuranta ja arviointi

KA

Arkkitehtuuri

- tavoitteita tukevien toimenpiteiden arviointi
- Tilannekuva toiminnan, tiedon, tietovarantojen ja –järjestelmien muodostamasta kokonaisuudesta

Tietoturva

Tietoturva

- linjausten, ohjeiden ja materiaalien tuottaminen
- osaamisen kehittäminen

Kehittäminen

Kehittäminen

- salkkujen koordinointi ja tasapainotus
- kehittämisen toimintamallien ja menettelyiden kehittäminen

Palvelujen
ohjaus

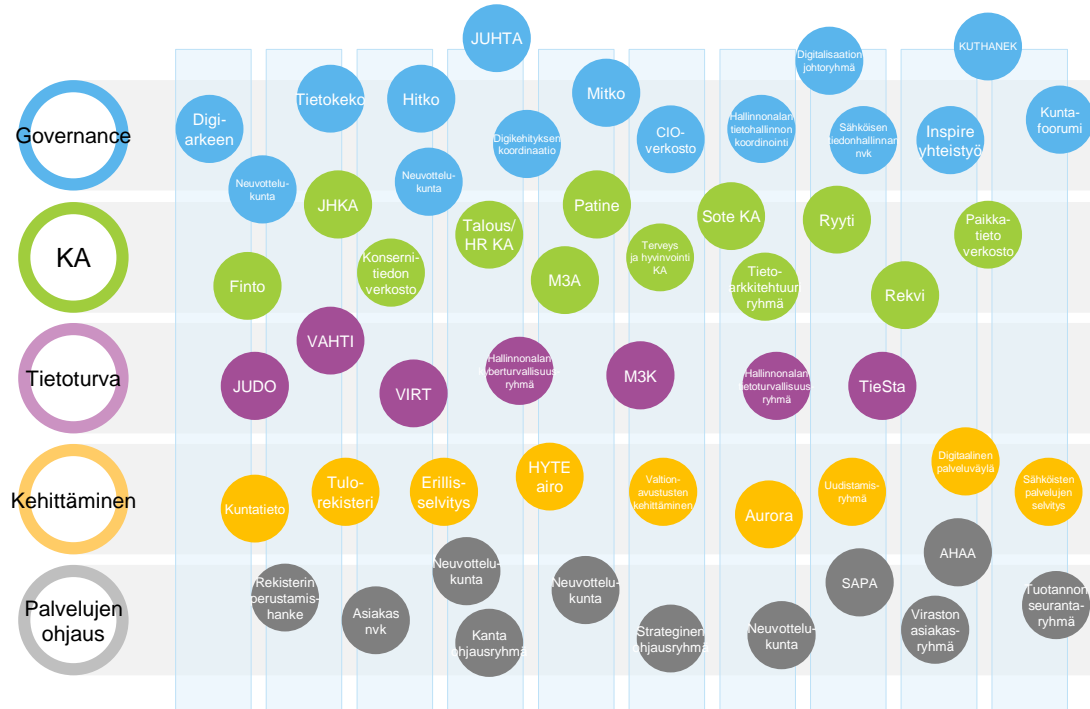
Palvelujen ohjaus

- Palvelujen ja palvelutuotannon koordinointi
- jatkuvuuden varmistamista tukeva yhteistyö

Vaikuttavuus /
hyöty

Tavoitteena nykytilan selkeyttäminen

Mitkä roolit ja rakenteet toimivat, mitä tulisi kehittää?

- Tavoitteita ja toimenpiteitä suunnitteleva yhteistyö (Governance, arkkitehtuuri, tietoturva)
- Kehittämistä ohjaava yhteistyö
- Palvelutuotantoa ja palveluja ohjaava yhteistyö
- Tehtävät, tuotokset ja yhteistyön liittymät toimintaan ja toisiin yhteistyörakenteisiin

➔ Viranomaisen toimintaan paremmin tukevan yhteistyön järjestäminen

Yhteistyön rakenne: lisää koordinoitua tasoittain ja tasojen välillä

Yhteistyön/yhteistyöryhmän tavoitteet, tehtävät ja toimintatavat

Yhteistyön tavoite ja rooli

Tavoitteena on yhteistyön ja yhteentoimivuuden kehittäminen:

- Avoimuuden edistäminen yhteistyössä (ottaen erikseen huomioon sisäistä turvallisuutta koskevat asiat, jotka eivät voi olla avoimia)
- Yhteentoimivuuden varmistaminen tuottamalla tai valmistelemalla linjauksia ja ratkaisuja
- Yhteenvoimivuuteen liittyvien tarpeiden kokoaminen toimijoilta
- Yhteentoimivuuteen liittyvien ehdotusten, linjausten ja päätösten valmistelu
- Linjausten valmisteleminen/tekeminen tietoaueittain tuotettavista yhteisistä tiedonhallinnan palveluista
 - Antaa toimeksi tietoaueille toteuttaa yhteistä palvelutuotantoa (?)
- Seuraa yhteistoimivuuden tilannetta

Yhteistyön tuotokset

Työskentelyn perusta ja keskeinen tuotos on yhteinen **tilannekuva/kokonaisuuskuva** ja yhteinen **visio/tavoitetila**, jonka perusteella jokainen tehdä päätöksiä ja toimia yhteiseen suuntaan

- Rakennetaan huomioiden seuranta, ennakoiti ja tulevan visiointi (painopiste ennakoinnissa ja valmistelutyössä, ei seurannassa)
- Muodostetaan lähtien asiakkaiden tarpeista ja palveluekosysteemien muodostamista kokonaisuuksista
- Muodostetaan lähtien myös toimijoiden (valtio, virastot, kunnat) lakisäateisistä tehtävistä ja toiminnallisista tarpeista
- Kytetään poliittiseen päätöksentekoon ja hallitusohjelman muodostamiseen.
 - Esim. tietopolitiikka

Yhteistyön välineet ja toimintatavat

Yhteistyön vahvistaminen toiminnan suunnittelu- ja toteutusprosessin eri vaiheissa

- Jatkuva yhteinen visio- ja tavoitesuunnitteluprosessi, jossa muodostetaan yhteisiä painotuksia
- Vuosikellon hahmottaminen yhdessä (hallitusohjelman, tts, toimialojen ja yhteistyöryhmien vuosikellojen yhteensovittaminen)
- Hankeideoiden jakaminen ja kokoaminen
- Hankkeiden ja kehittämisohjelmien kokonaisuohjaus fasilitoidusti
- Vaikka jokainen vastaakin omasta kehittämistyöstään, hankkeiden kokonaisuohjaukseen osallistuminen voisi olla edellytys hankerahoituksen saamiselle
- Hankkeiden ja kehittyvän palvelutoiminnan kustannusvaikutusten ennakoiti ja seuranta yhdessä
- Vaikuttavuuden arvioinnin perusteiden tuottaminen

Toiminta on siiloja purkavaa

- Toimialojen ja virastojen välisen yhteistyön rakentaminen tietoaueiden, ilmiöiden, palveluekosysteemien ja asiakastarpeiden mukaisesti.
- Tehtävänä tuoda kaikkien toimijoiden näkökulmat yhteen varmistaen, että mukana yhteistyössä ovat valtionhallinnon toimijat, kunnat ja aluetoimijat sekä julkinen hallinto kokonaisuutena
- Eri tasoilla (GOV, KA, kehittäminen, palvelutoiminta) toimivien asetettujen yhteistyöryhmien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen (toiminnan kerroksellisuus)
- Valmistelutyö tietoaueiden, ilmiöiden, palveluekosysteemien ja asiakastarpeiden mukaisissa asiantuntijaryhmissä
- Valmistelutyön tuotokset viedään kokoavaan käsittelyyn
- Osallistuu hallitusohjelman valmisteluun ja toteutukseen jatkuvasti

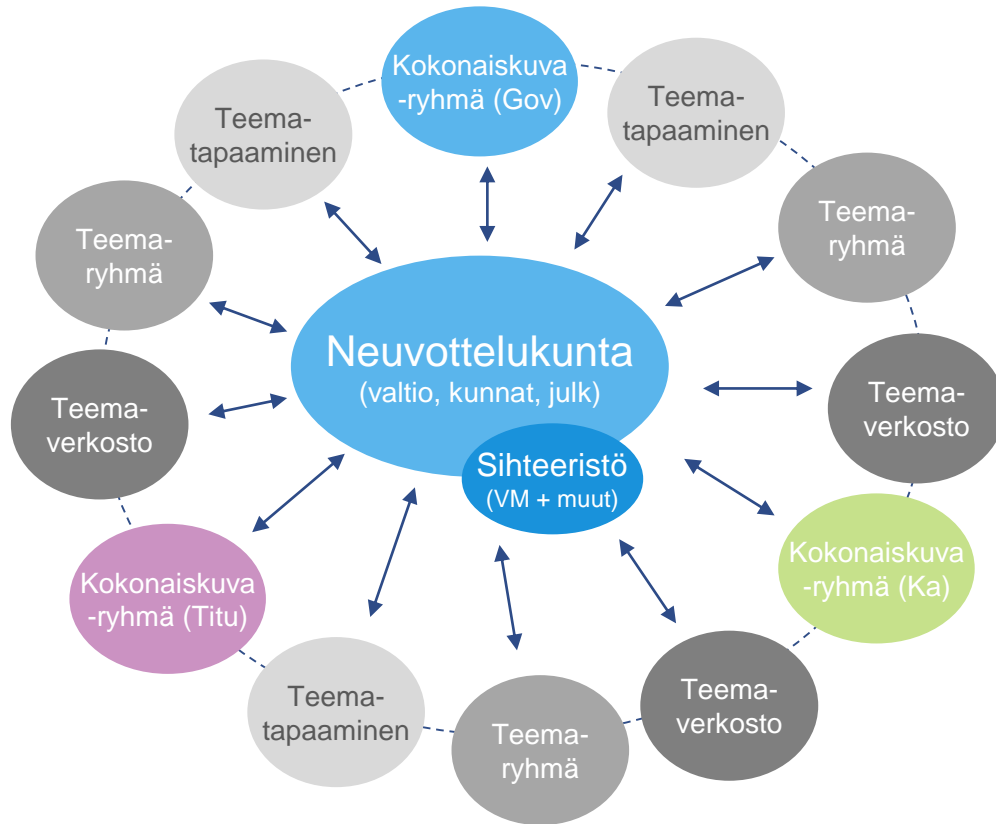
Yhteistyön koordinoiti, arviointi ja kehittäminen

- Työskentelyllä on koordinoija
- Työskentelyllä on selkeä vuosikello ja ennakoitu aikataulutus
- Fasilitoidaan keskusteluja ja työpajoja
- Organisoidaan osaamispartiot tukemaan päätöksentekoa ja palveluntuotantoa
- Yhteistyön/yhteistyöryhmän toimivuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan ja uudistetaan jatkuvasti

Toiminta varmistaa osaamisen kehittymisen: osaamispartiot, komiteat, verkostot

- Palveluntuotantoon ja kehittämistyöhön liittyvän substanssiosaamisen levittäminen (esim. jalkautuvien osaamispartioiden organisoiti)
- Poliittisen päätöksenteon ja virastojen suunnittelutyön yhteisen kokonaiskuvan rakentaminen (esim. fasilitoitu komiteatyöskentely tai dialoginen neuvottelukunta)
- Mahdollistaa verkostoitumisen ja oppimisympäristöt, jotka ovat avoimia kaikille toimijoille (ml. yritykset, asiakkaat, yhteistyökumppanit)

Yhteistyöryhmä: toimisiko esimerkiksi näin?

Neuvottelukunta:

- Asetettu: mukana valtio, kuntasektori, julkinen hallinto
- Tehtävänä koordinoida kokonaiskuvan muodostumista (Gov, Titu, KA) sekä muut asetetut tehtävät
- Järjestää ja fasilitoi tarpeen mukaisia teemaryhmiä, jaostoja, tapaamisia ja verkostoja

Sihteeristö:

- Asetettu: VM vastaa ja toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa
- Tukee neuvottelukunnan työtä

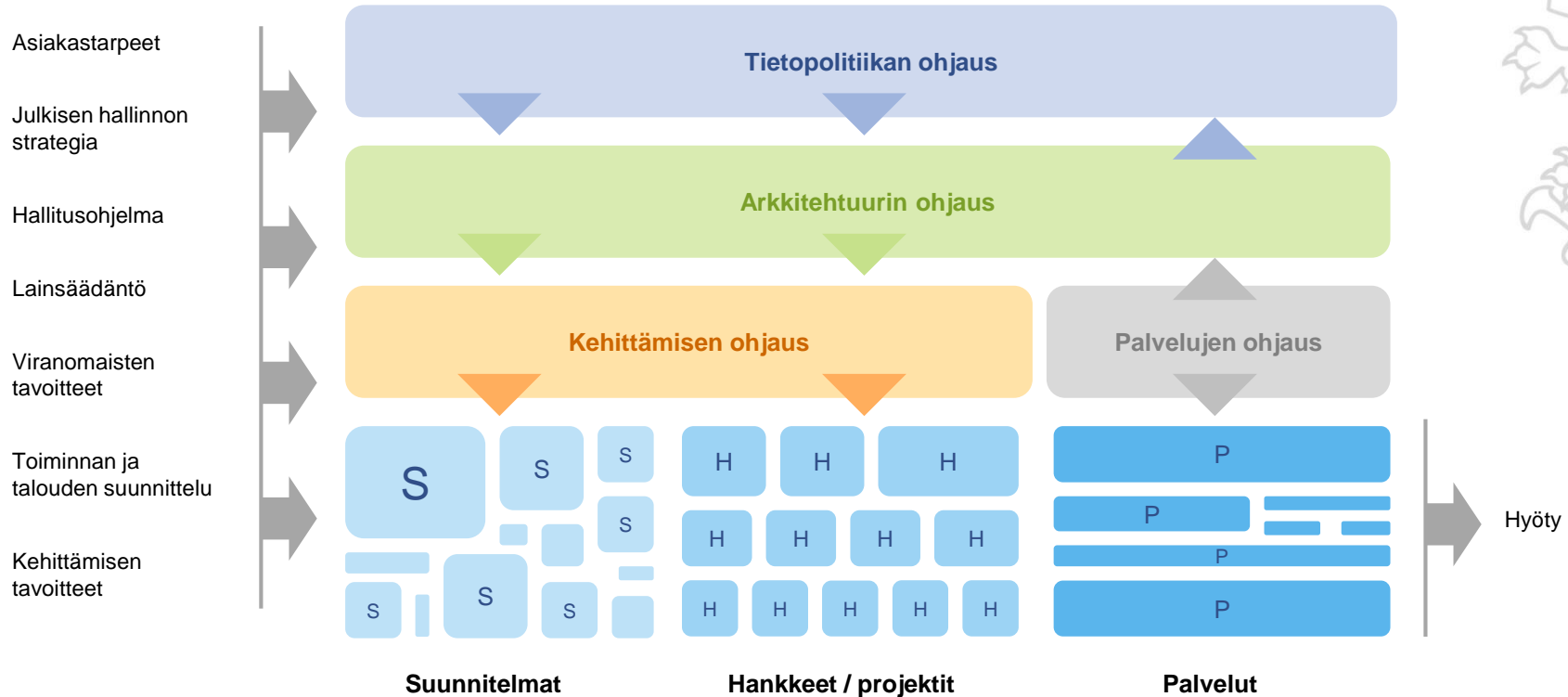
Kokonaiskuvaryhmät (Gov, Titu, Ka)

- Avoimesti toimivia kutsuttuja työryhmiä
- Tuottavat jatkuvasti tarpeenmukaista kokonaiskuvaa

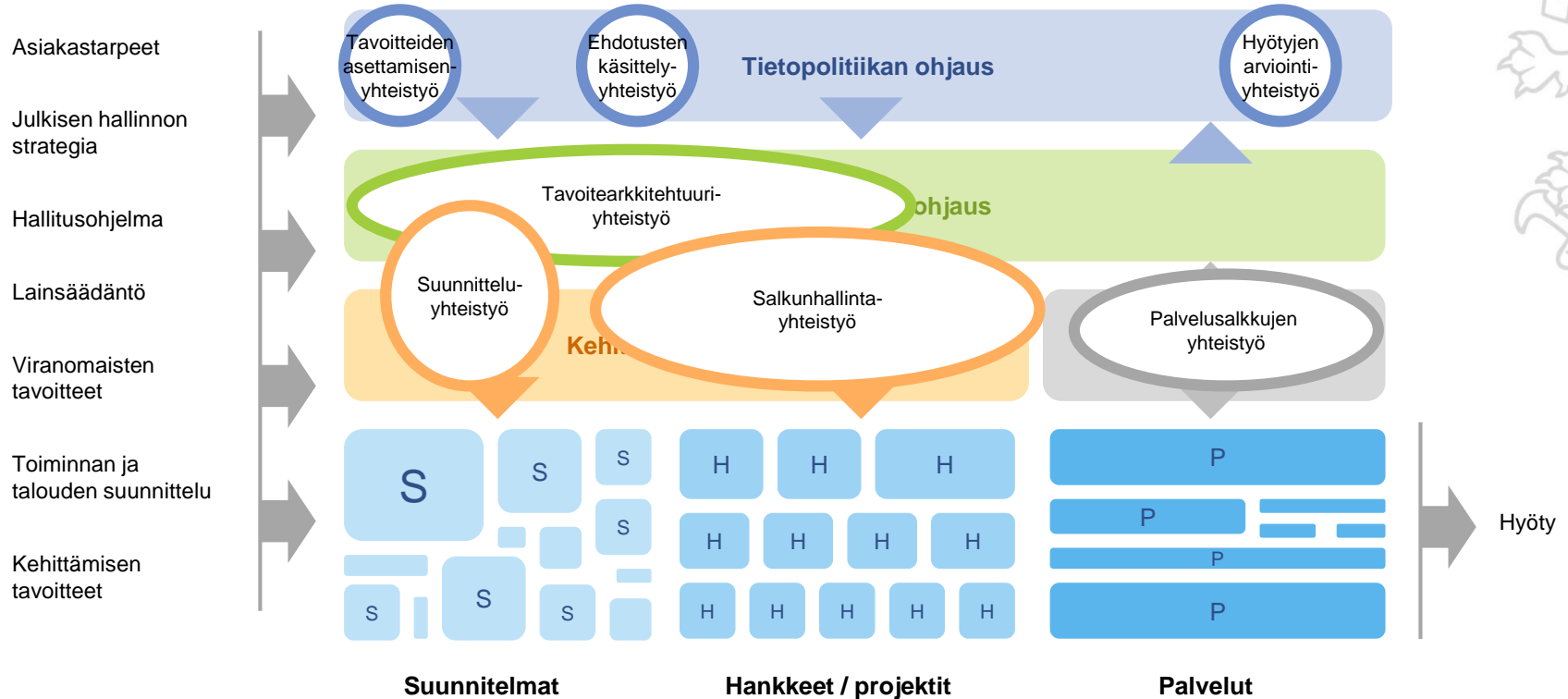
Teemaryhmät, -tapaamiset ja -verkostot

- Tarpeen mukaan kutsuttuja ja/tai avoimesti toimivia verkostomaisia ryhmiä

Tiedonhallinnan ja ICT-palvelujen ohjauksen kokonaisuus

Tiedonhallinnan ja ICT-palvelujen ohjauksen kokonaisuus

Ohjaavan informaation tuottaminen

Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yhteistyön ja informaatio-ohjauksen valmisteluryhmän (VM037:00/2019) tehtävät

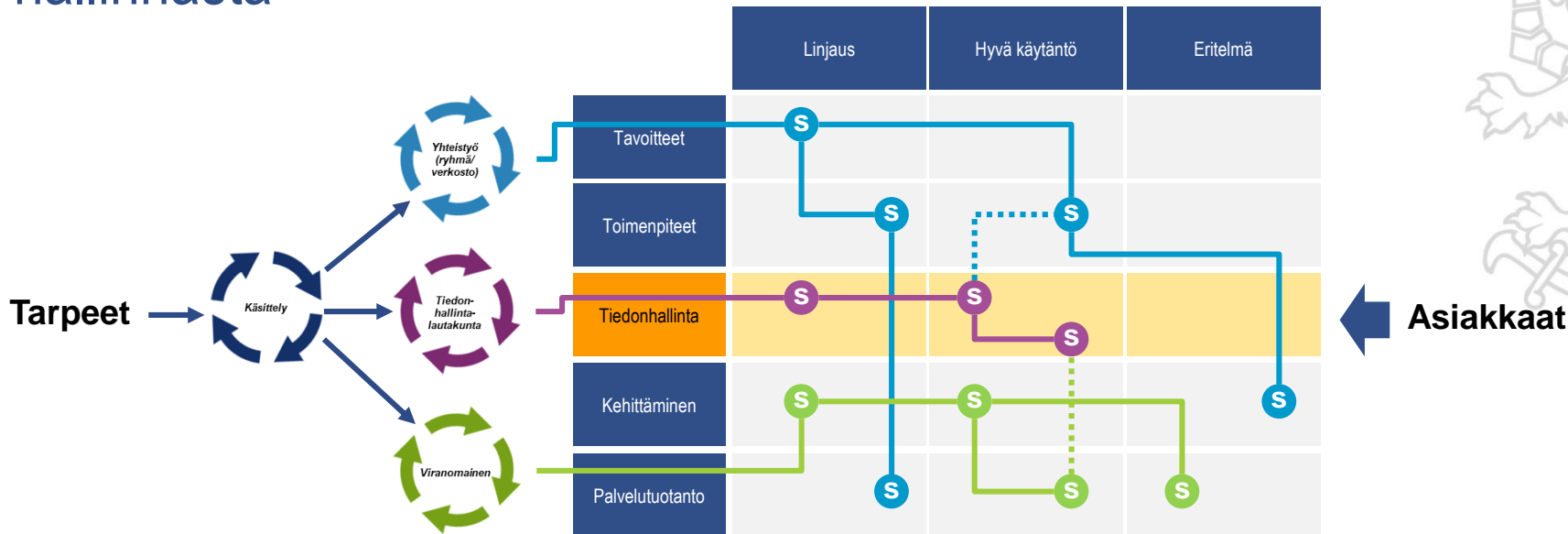

Informaatio-ohjaus

- **Analysoida olemassa olevat tiedonhallinnan, tietohallinnon ja tietoturvallisuuden ohjausinformaatiota tuottavat järjestelyt** ja tehtävät sekä näiden väliset suhteet
- Valmistella ohjausinformaation jäsenitys (linjaukset, periaatteet, suositukset tms.)
- Laatia ehdotus tiedonhallinnan ohjauksessa tarvittavan informaation tuotantoprosessista ja hallintarakenteesta (tiedonhallintalautakunta, linjaukset ym.)
- Valmistella suunnitelma ehdotetun tuotantoprosessin ja hallintarakenteen käyttöönotosta
- Laatia kesällä 2019 annettavan hallitusohjelman pohjalta ehdotus seuraavan neljän vuoden aikana toteuttavan informaation painopistealueista
- Käsitellä valmisteilla olevat JHS-suositusten hankesuunnitelmat ja suositusluonnokset

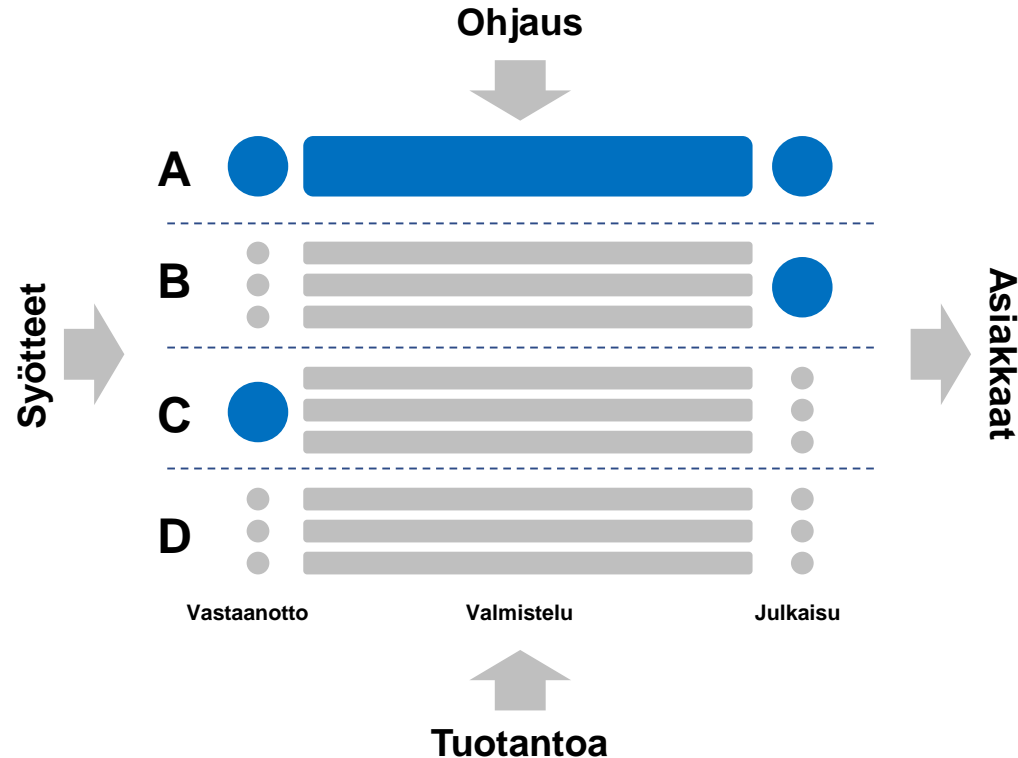
Työtä pyritään jatkamaan ensi vuoden puolella (tällä hetkellä valmisteluresursseja on jouduttu suuntaamaan toisaalle)

Ehdotus tiedonhallinnan ohjauksessa tarvittavan informaation hallinnasta

- Tavoitteena muodostaa prosessi, joka muodostaisi informaation hyödyntäjän kannalta yhdenmukaisen kokonaisuuden
 - eri viranomaisten valmistelun koordinointi ja informaation yhdenmukaiset julkaisu-/viestintätavat
- Informaatio kytkettyminen selkeästi tavoitteeseen ja/tai linjaukseen, jota sillä tuetaan
- Olemassa olevan informaation ja suositusten sekä niitä kehittävien toimintojen kytkeminen toisiinsa

Informaation hallintaprosessi (vaihtoehdot)

Toteutusvaihtoehdot

- A. Keskitetty
- B. Keskitetty julkaisu
- C. Keskitetty tarpeiden vastaanotto
- D. Hajautettu

Vaihtoehtojen analysointi

- Tarpeiden ja syötteiden vastaanotto ja analysointi
- Informaation valmistelu
- Informaation julkaisu / hyödynnettäväksi saattaminen
- Valmistelun ohjaus

Mitä jatkossa kannattaa tehdä yhteisenä ja mitä ei?

Mitä yhteistyötä yhteinen tekeminen vaatisi? → linkitys yhteistyörakenteisiin

JHS

Valmisteluryhmän kokous 5.11.2019

- Käsiteltiin läpi voimassa olevat JHS-suositukset, jotka luokiteltiin suosituksiin, jotka:
 1. voidaan lakkauttaa
 2. kohdennetaan vastuuviranomaiselle
 - Tiedonhallintalautakunta
 - Valtiovarainministeriö
 - Maanmittauslaitos
 - Ympäristöministeriö
 - Tilastokeskus
 - Väylävirasto
- Työryhmän käsittelyn perusteella on valtiovarainministeriöissä laadittu ehdotus JUHTA:lle JHS-suositusten jatkokäsittelystä sekä valmistelun etenemisestä

JUHTA:n kokous 3.12.2019

Päätösesitys 1

- Ehdotetaan voimassa olevista JHS-suosituksista vanhentuneet ja hankalasti ylläpidettävät lakkautettavaksi ja muut siirrettäväksi suositusten sisällöstä vastaaville viranomaisille
- Suositusten siirtämisen aikataulu ja menettelyt sovitaan erikseen asianosaisen viranomaisen ja valtiovarainministeriön kesken
- Ehdotus vastaanottavista viranomaisista seuraavalla dialla

Perustelut:

- Suositukset ovat vanhentuneet (JHS 106, JHS 136, JHS 146, JHS 155, JHS 157, JHS 164, JHS 167, JHS 168, JHS 171 – 174, JHS 175)
- Suositukselle ei ole tarvetta nykyisessä muodossa (JHS 133, JHS 159, JHS 161)
- Suosituksen ylläpito on liian haastavaa suhteessa vaatimukseen (JHS 160, JHS 171 – 174, JHS 182)

JUHTA:n päätös

- Esityksen mukainen

JHS-suositusten ryhmittely

Lakkautettavat suositukset

- JHS 106 Postiosoite
- JHS 133 Hakemistotiedot ja niiden ylläpito
- JHS 136 Menettelytavat JHS-työssä
- JHS 146 Julkisuuslain mukainen tietojärjestelmäseloste
- JHS 155 Verkkolaskujen käyttö
- JHS 157 Asiakaspäätteet julkishallinnossa
- JHS 159 ISO OID-yksilöintitunnuksen
- JHS 160 Paikkatiedon laadunhallinta
- JHS 161 Sähköpostiosoitteet
- JHS 164 VETUMA
- JHS 167 Neuvottelumenettely ICT-hankinnoissa
- JHS 168 Videoneuvottelun käyttö
- JHS 171 Kehittämiskohteiden tunnistaminen
- JHS 172 Esiselvitys
- JHS 173 Vaatimusmäärittely
- JHS 174 ICT-palvelujen palvelutasoluokitus
- JHS 182 Laadunvarmistus

Valtiovarainministeriö

- JHS 166 JIT 2015
- JHS 169 Avoimen lähdekoodin käyttö
- JHS 170 Julkishallinnon XML-skeemat
- JHS 175 Julkisen hallinnon sanastotyö
- JHS 181 Standardisalkku
- JHS 183 Julkisen hallinnon palvelujen tietomalli ja ryhmittely verkkopalveluissa
- JHS 189 Avoimen tietoaisteiston käyttöluupa
- JHS 195 Toimipaikkakäsité
- JHS 212 ICT-palvelujen palvelutasonhallinta (SLM)

Maanmittauslaitos

- JHS 158 Paikkatietoaineistojen ja -palveluiden metatiedot
- JHS 162 Paikkatietojen mallintaminen
- JHS 163 Suomen korkeusjärjestelmä N2000
- JHS 177 Paikkatietotuotteen määrittely
- JHS 180 Paikkatiedon sisältöpalvelut
- JHS 184 Kiintopistemittaus EUREF-FIN
- JHS 193 Paikkatiedon yksilöivät tunnuksat
- JHS 196 EUREF-FIN -järjestelmän mukaiset koordinaatit Suomessa
- JHS 197 EUREF-FIN -koordinaattijärjestelmät, niihin liittyvät muunnokset ja karttalehtijako
- JHS 210 Paikkatiedon käsitelmä ja geometria

Viranomaisille siirrettävät suositukset

Valtiovarainministeriö / KAO

- JHS 192 Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelo
- JHS 194 Kuntien ja kuntayhtymien XBRL-taksonomia
- JHS 199 Kuntien talousarvio ja –suunnitelma
- JHS 200 Kuntien palveluluokitus
- JHS 203 Kuntien kustannuslaskenta
- JHS 204 Maakuntien kustannuslaskenta
- JHS 205 Kuntien taloustietojen raportointi
- JHS 206 Maakuntien palveluluokitus
- JHS 207 Maakuntien tililuettelo
- JHS 208 Maakuntien talousarvio ja –suunnitelma
- JHS 209 Maakuntien taloustietojen raportointi

Kansallisarkisto

- JHS 191 Tiedonohjaussuunnitelma (arkistointia koskevilta osin)

Tilastokeskus

- JHS 186 Luokitus-suositusten koontisuositus
- JHS 187 Tunnussuositusten koontisuositus

Väylävirasto

- JHS 188 Kansallisen tie- ja katuverkosto-aineiston ylläpito ja ylläpitotietojen dokumentointi

Tiedonhallintalautakunta

- JHS 143 Asiakirjojen kuvailun ja hallinnan metatiedot
- JHS 152 Prosessien kuvaaminen
- JHS 156 Asiakirjojen ja tietojen rekisteröinti sähköisen asioinnin ja asiakäsittelyn tiedon-hallinnassa
- JHS 176 Sähköisten asiakirjallisten tietojen käsittely, hallinta ja säilyttäminen
- JHS 179 Kokonaisarkkitehtuurin suunnittelu ja kehittäminen
- JHS 198 Kokonaisarkkitehtuurin peruskuvaukset
- JHS 201 Rekisteritiedon metatiedot

Ympäristöministeriö

- JHS 135 Kaavojen, tonttijakojen ja rakennuskiettojen ominaisuustiedot
- JHS 185 Asemakaavan pohjakartan laatiminen
- JHS 202 Kansalaishavainnot
- JHS 211 Kuntien teknisen ja ympäristötoimen sisältöpalvelut

JUHTA:n kokous 3.12.2019

Päätösesitys 2

- Vuoden 2020 alusta eteenpäin ei aloiteta uusien JHS-suositusten valmistelua, eikä voimassa olevien suositusten ylläpitämiseksi käynnistetä uusia toimenpiteitä.

Perustelut:

- Tietohallintolain kumoutuessa, ei Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnalla ole laissa tai asetuksessa määriteltyjä tehtäviä. Näin ollen vuodenvaihteen jälkeen ei ole myöskään JHS-suositusten valmistelun käynnistävää tai suositukset hyväksyvää toimielintä.
- Voimassa olevien suositusten esittämä informaatio säilytetään niitä hyödyntävien saatavilla JHS-järjestelmän sivustolla toistaiseksi
- Suositusten valmistelun jatkosta ja valmisteluun liittyvistä menettelyistä päätetään kevään 2020 aikana valmisteluun perustetun valmisteluryhmän ehdotuksen pohjalta.

JUHTA:n päätös

- Esityksen mukainen

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tommi Oikarinen

Tietohallintoneuvos

Puh. nro: 02955 30150

Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi

www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä

vm-viestinta@vm.fi

Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

